"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
M. Popovich, Secretary.

Subscription per year $4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня міститься в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пічард і Мекгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік $4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ГОЛОДНІ МАЙНЕРІ І ПАРЛЯМЕНТАРНІ БАЛАКУНИ.

В понеділок, 23. січня, в канадійському парляменті прийшла на порядок дня справа страйків в Канаді і поборювання їх військовою силою. На порядок дня парляментарних нарад поставив її голод серед майнерів в Новій Скошії і на заході Канади.

Читачам "УР.В." відомо вже, що доведені голодом до крайности, майнері Нової Скошії, після бурливого мітінґу, почали нападати на склепи і забирати поживу. Не краще положення між майнерами і в Алберті. Прогресивний посол з Бов Ривер, К. Дж. Ґарланд, отримав телеґраму від соток майнерів в Алберті про те, що вони з своїми жінками й дітьми також голодують. Коли над цим сумним положенням майнерів розпочалися в парляменті дебати і балачки про якусь їм допомогу, посол з Кейп Бретон, Джонстон, заявив: "Люде хочуть праці, а не добродійства. Вони хочуть бути трактовані як люде, а не як невільники."

Гарний консерват, може хтось подумати, коли так вспоминається за майнерами. Не за майнерами вспоминається він, але голод майнерів використовує для поборювання уряду Кінґа.

До цікавої перепалки під час цеї дебати прийшло між лідером консерватів Мієном та робітничим послом північного Вінніпеґу, Гіпсом. Гіпс сказав, що так довго, як БЕСКО буде в Новій Скошії, положення там не зміниться. Не змінить його ні ліберальний, ні консервативний уряд, бо як один, так і другий полагоджує страйки військовою силою. Як уряд Кінґа посилав військо в Нову Скошію для здушення страйку, так само в 1919 році уряд Мієна посилав військо для здушення страйку в Вінніпеґу.

Мієн почав з того закиду виправдуватися та звалювати вину на вінніпеґські міські власти, на ситі мейора. А далі, притиснений до стіни питанням другого вінніпеґського робітничого посла, Вудсворта. Мієн сказав, що справа в Новій Скошії малася зовсім инакше, що там люде доведені до крайности голодом і нуждою, отже не військом їх треба було поборювати, але "демократією", а за вінніпеґські події 1919 року не можна винити уряд, бо він вжив військової сили для втримання "закона і порядку".

Так парлямент дебатує над тяжким положенням майнерів. Дебатує, а рятунку не дає. Уряд минулого року кликав майнерів в Новій Скошії вернути до праці, а він постарається, щоб їх істнування було забезпечено. Майнері після довгого голодового страйку вернули до праці. До праці вернули, але голоду не позбулися. Під час страйку не працювали й голодували, а потім працювали і далі голодували.

Приїхала королівська комісія, оглянула положення майнерів і відносини між майнерами а БЕСКО-ом, дала свій звіт, а майнері далі сидять голодні, бо влада поставила вже охорону коло склепів з поживчими продуктами. Тепер в парляменті посли дебатують, балакають про наложення цла на довіз вугля зі Злучених Держав, а майнері на сході й заході читають ці парляментарні балачки і сидять голодні зі своїми родинами. І це в країні не тільки демократії, але й "маркіз" пшениці, що родить на розлогих степах канади і якою засипані компанійні елевейтори.

До такого стану довела майнерів "демократія" і її наймити, реакційні трейд-юнійні лідери. Це вони, як на сході, так і на заході, довели майнерів до голоду й нужди. І нині відвічальність за цей голод спадає на них. Буржуазія боронить свої клясові інтереси, вона смокче останні соки й кров з робітників. Вона, ворожа кляса, стоїть по другий бік "no man's land". Але лідери, Луїси, що керують армією майнерів, що мають юнійну касу, в яку довгими роками майнері складали свої тяжко запрацьовані долари для того, щоб мати фонд в часі страйку, ті лідери мало того, що зводили боротьбу майнерів на манівці, вони не давали їм грошевої допомоги, щоб в той спосіб виборoти страйк. Так страйки майнерів на сході і заході провалилися, а де поражка, там нужда і голод.

А парлямент дебатує над тим, чи накласти цло на довіз вугля зі Злучених Держав.

ВСЕСОЮЗНА ЛЄНІНСЬКА ПАРТІЯ.

Дня 31. грудня 1925 р. закінчився в Москві всесоюзний з'їзд Російської Комуністичної Партії (більшовиків). З'їзд відбувався цілих два тижні і радив про всі найпекучіші справи Радянського Союза, а головно про партію і її політику в ріжних галузях політичного і економічного господарства.

На цему з'їзді зроблено ґенеральну перевірку праці партії в минулому і витичено шлях праці на майбутнє. Шлях партії один — ленінський, однак партія що року перевіряє його, чи не зроблено якого збочення від него в цілому, або частинно і коли таке помічається, з'їзд це розглядає і вирівнує.

Таке збочення помітилося минулого року серед частини ленінградської орґанізації під проводом Зіновєва і Каменєва по питанню відношення партії до селянства. Товариші Зіновєв і Каменєв — головні провідники партії, члени Ц.К. і Політбюра, тому розходження між ними а більшістю Ц.К., по суті хоч не дуже велике, набрало великої ваги на з'їзді. Його підхопила вже капіталістична преса цілого світа і з радістю почала затирати руки в надії, що комуністи-більшовики пересваряться і... впадуть.

Даремні сподівання. Ці сподівання свідчать, що буржуазія і її писаки не знають комуністів. Не справдилися сподівання буржуазії з опозиції т. Троцького в передминулому році, не справдяться вони й тепер. Комуністи уміють вирішувати свої внутрішні справи, вміють дискутувати над ріжними тактичними чи навіть принціпіяльними розходженнями, уміють їх погоджувати чи то спільним порозумінням, чи гострим засудженням аж до викинення з партії опозиційників і тому всякі сподівання буржуазії сходять на нівець.

Опозицію ленінградської орґанізації на з'їзді Р.К.П. гостро засуджено, але і Зіновєва і Каменєва вибрано до Ц.К. партії. Після широкої дискусії деякі делеґати ленінградської орґанізації самі призналися до вини, велика частина ленінградського партійного пролетаріяту і матросів балтійської фльоти в своїх резолюціях до з'їзду виступила в обороні лінії Ц.К. Відтак і сама ленінградська делеґація відступила від деяких своїх домагань і з'їзд закінчився великою маніфестацією партійної солідарности та тісної злуки довкола свого Центр. Комітету.

Крім ріжних важних ухвал всесоюзного, а навіть міжнародного значіння, з'їзд ухвалив перемінити назву самої партії. Цю справу порушив ще 13-ий з'їзд, але тому, що в той час не був ще остаточно сформований Союз Радянських Соціялістичних Республік, її відкладено до 14-го з'їзду. Отже від 14-го з'їзду нема вже Російської Комуністичної Партії, а є **Всесоюзна Комуністична Партія (більшовиків).**

З 14-го з'їзду партія радянського пролетаріяту і бідного селянства вийшла сильнішою, як коли небудь була до цего часу. Тож не тіштеся вороги завчасу.

ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ РОСІЙСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

14-ий партійний з'їзд виніс постанову про перейменування Російської Комуністичної Партії (більшовиків) на Всекраєву Комуністично Партію (більшовиків). — Відомо, що питання це, висунуте самим життям, повстало ще перед минулим партійним з'їздом. Але тоді, з огляду на ріжноманітні причини і в першу чергу на неусталеність союзних форм, взаємовідносин між окремими національними республіками — справу з перейменуванням партії було відкладено. Безперечно, що факт перейменування партії зустріне ріжноманітні оцінки. Отже, що за причини спонукали перейменувати РКП (б) в ВКП(б)? На це дає відповідь передова центрального орґану партії "Правда" з 3-го січня 1926 року — "Всесоюзна Комуністична Партія":

"На місці колись російської імперії, імперії кріпацького канчука, найрозгнузданішої експльоатації і національного пригноблення, ми нині маємо пролетарську державу, що є дійсно Союзом Радянських Соціялістичних Республік. Лише запеклими ворогами радянської влади, що їм воістину однаково як називати ненависний для них режім, а також "скептикам" від недомислія, неістотною "справою термінольоґії" уявляється назва С.Р.С.Р чи назва Радянська Росія. В дійсності "термінольоґія" С.Р.С.Р. відповідає цілком точний і цілком своєрідний історично-небувалий життєвий зміст. В неосяжному С.Р.С.Р. спільно живуть десятки ріжних національностей і народів. С.Р.С.Р. — єдина країна в світі, де справу розвязання національного питання поставлено на твердий грунт, де "національне питання", це "прокляте питання" вікових суперечок, предмет каузістики та політичного шахрайства — дійсно розвязується самими трудящими, де рештки національної ворожнечі та шовінізму відживаються з нечуваної швидкістю, де росте ціле покоління міліонів свідомих громадян соціялістичної держави. Саме тому, що наша країна є Союзом Радянських Соціялістичних Республік — національна "проблема" вирішається в ній не "кровю та залізом", як там, поза С.Р.С.Р., але мирно-орґанічно, шляхом обопільної товариської угоди трудящих ріжних рас, мови, побуту і культурно-історичних звичок. І саме тому такі міцні, такі глибокі симпатії до нас всіх невдоволених, пригнічених національностей, кольоніяльних і півкольоніяльних народів, що поза нашим Союзом продовжують стогнати клятим ярмом світового фінансового капіталу".

"Наша партія — керовнича партія в цілому С.Р.С.Р. Її керовнича роля поширюється скрізь по С.Р.Є.Р., між всіх народів. За такого становища всім ясне протиріччя, невідповідність між попередньою назвою партії — Російська Комуністична Партія — і всесоюзним штабом її роботи. Працюючи по цілому Союзу, Компартія мусить і зватися Всесоюзною... І своїм складом і характером своєї роботи наша партія являє собою своєрідний Інтернаціонал більшовиків ріжних народів, що мешкають в С.Р.С.Р. Характерною своєрідністю цього Інтернаціоалу є те, що він працює на підставі найсуровішої централізації. Перейменування нашої партії і в найменшій мірі не відібється на її орґанізаційній структурі. Всесоюзна Комуністична Партія буде такою-ж єдиною, суцільною й централізованою, як була вона і раніше".

НОТАТКИ ОЛІВЦЕМ.

(Враження з перших засідань з'їзду ТУРФДім.)

Кожного року приходить той день. І кожного року він новий. Велика саля Укр. Роб. Дому у Вінніпеґу вітає в своїх стінах представників і представниць орґанізованого українського робітництва й фармерства Канади.

Дивишся з боку і бачиш: робітники, робітниці, фармері. Сотні а то й тисячі миль їхали вони у Вінніпеґ, щоб обмінятися своїми думками, щоб відкрити свої серця, поділитись болями й радостями і намітити нові шляхи до праці.

Дивишся і бачиш: поважні, старші обличчя, поорані глибокими зморщками злиднів, то знову молоді, що вповиті теж заранньою журбою. Але щось особливе і однакове є в них тепер, на цих спільних нарадах. Щось рідне, щире і близьке, що об'єднує всіх і зливає в одно нероздільне. І мимоволі відчуваєш силу і велич коротенького слова: **МИ.** Тут нема ані "я", ані "ти", ані "ви". Всі рівні, всі однакові.

***

Виступають робітничо-фармерські делеґати. Так просто і так невимушено. З плятформи говорять не поодинокі люде. Ні! Це голоси тисячів українських орґанізованих робітників, робітниць, фармерів і фармерок з цілої широкої Канади. Голоси українського робітництва й фармерства від Монтреалу до Венкувер, від одного океану до другого. І в голосах тих дзвенить бадьорість, самопевність, завзяття. Бо це голос працюючого колєктива.

***

Читають привітання З'їздові з ріжних місцевостей Канади. Телеґрами, привітні листи і знову телеґрами. Десятки їх, кожного дня наспівають і кожного дня читають. А з плятформи лунають голоси:

— Товариші й товаришки!

І аж тут глибоко розумієш це звичайне а таке велике слово. Який глибокий зміст в цьому коротенькому слові. Дійсно! Всі тут тільки товариші, тільки брати. Немає ані одного пана ні підпанка. Всі тільки **товариші.** Товариші по праці, по недолі, по ідеї. Немає нічого штучного, нічого натягненого. Всі щирі, всі отверті, нічого не завивають в білі панські рукавички. Бо хіба може бути инакше між товаришами?

***

Здають звіти. Робітники, робітниці, фармері. Вісімдесять представників українського робітництва й фармерства уважно вислухують, як працюють їх товариші й товаришки по инших місцевостях Канади. І чуєш:

...ми вже сплатили довг на нашому Домі...

...в нас постійно ведеться школа для неграмотних і малограмотних...

...в нас діточа школа зросла до того степення, що довелось припинити вписи...

...не зважаючи на найпідлішу кириню наших визутих з чести ворогів, ми все таки зросли і нахабство ворогів з кожним днем відкриває очі працюючим...

І слухаючи про таку мозольну і чесну працю українського робітництва й фармерста Канади, мимоволі згадуєш всі ті назви, якими обдаровували і обдаровують українських робітників й фармерів панські аґенти, союзники польської шляхти українського походження в Канаді:

— Хлопчаки! Молокососи!...

І не дивуєшся. Бо й як-же? Вперта, чесна праця отих "хлопчаків" і "молокососів", між якими чимало є й сивоволосих, підірвала до краю довіря мас до тих паршивеньких "поважних" і збанкротованих панків.

***

День в день наради. І не чути на них ані слова про Йосафатів Кунцевичів, ані про Могил, не чути ні про православя, ні про католицизм, а все одно настирливе:

— Товариші! Треба доложити всіх старань, щоб поглубити знання між працюючими. Треба розвинути ще ширшу діяльність на культурно-освітньому полі... Треба ще ось це, та ось то зробити, щоб кінцево вбити темноту серед українського робітництва й фармерства...

На салі 80 делеґатів й делеґаток, але відчуваєш, що це одна велика і щира сім'я працюючих. І зворушує не тільки ця щирість та отвертість, не тільки наскрізь товариське відношення у всьому, але й певне хвильовання в деяких делеґатів, особливо з фармерської молоді, коли доводиться виступати на плятформі. Але це тільки в перших хвилях. Потім і це зникає.

***

Дивишся і бачиш: поважні, старші обличчя поорані глибокими зморщками злиднів і молоді, що вповиті заранньою журбою. Але у всіх непохитна надія й завзяття, у всіх клясова гордість, свідомість і бажання знання. А цих-же 80 делеґатів і делеґаток, це тисячі найсвідомішого українського робітництва й фармерства від Монтреалу до Венкуверу. І коли прислухуєшся до нарад З'їзду, коли чуєш розумні вислови, мусиш сказати:

— Майбутнє рішуче належить до нас, працюючих!

Не-делеґат.

ВИЩИЙ ОСВІТНІЙ КУРС І ЗАВДАННЯ КУРСАНТІВ В МАЙБУТНЬОМУ.

Зараз відбувається в Вінніпеґу Вищий Освітній Курс. Про него найкраще знають всі відділи ТУРФДім і Жіночої Секції, бо не було-б цих численних відділів по цілій просторій Канаді, не було-б й В.О.К. Так рішив шестий всекраєвий з'їзд ТУРФДім, а голос делеґатів й делеґаток на згаданому з'їзді про потребу відповідних сил в наших орґанізаціях, був голосом всего нашого членства. Всі були й сьогодня є згідні з тим, що в нас бракує вищої освіти. Отже рішено заснувати шість-місячний курс. Перше рішено, а зараз всі наші відділи піддержують його як морально, так й матеріяльно.

Про самий В.О.К. не потрібно тут багато розводитися. Члени і членкині не забудуть про него, бо на кожнім діловім мітінґу сама справа заставляє їх говорити про него та збирати гроші для його піддержки.

Так, що наші ухвали шестого з'їзду перейшли зі слів в діла. Ось, здається, що В.О.К. недавно тому почався, а то вже три місяці — половина. Прийдеться нам ще заплатити кілька роскладок й прийде місяць травень, а з ним й замкнення В.О.К. Можна-б продовжити його й довше, хоч один рік, але біда в тім, що в нас за мало матеріяльних засобів, словом, ми ще за слабі. Щоби позволити собі аж на таке, то нам треба сильнішої орґанізації, треба щоб всі українські робітники і фармері належали до робітничо фармерської орґанізації. В той час в нас був-би не лише курс назначений на якийсь час, а ми могли-б мати постійну вищу освітню школу — робітничо-фармерський університет. Можливо, що ми колись дійдемо й до цего. Саме наше життя і праця в орґанізаціях вкаже нам, як треба буде поступати.

Поки що, ми мусимо бути вдоволені тим, що вже до цеї пори здобули. Не лише мусимо бути вдоволені, але мусимо й берегти та шанувати наших здобутків, бо вони коштують нас не мало труду й готового гроша.

Щодо самих курсантів, то їхні завдання в майбутньому великі. Вони мають стати тими орґанізаторами, які мають зорґанізувати, притягнути до наших рядів ще неорґанізовані маси. По цім В.О.К. мається отворити десятки нищих освітніх курсів по всіх відділах наших орґанізацій. Наші орґанізації мусять бути розширені своєю численністю, мусять бути поглиблені знанням. Й не лише притягати та вчити нових членів, але вчити й тих, які вже десятки років стоять в наших орґанізаціях. Всі ми мусимо стати орґанізаторами та щирими працівниками на полі освіти, поступу й добробуту.

В наших орґанізаціях ще не все направлено на добру дорогу. Є ще ріжні заколоти, непорозуміння, зарозумілість і инші недостачі, які мусять бути викорінені та раз на все знищені. А все, що гальмує поступ, може бути знищене лише освітою — знанням. Недобре — мусить бути замінене добрим.

Коли ми глянемо до ґазети на дописи з ріжних місцевостей, на фонди, які впливають на ріжні робітничі справи, то ми можемо гордитися й крикнути: "В нас орґанізація, в нас сила!" Це правда. Це признають навіть наші вороги. Але чому? Ми ніколи не сміємо вдоволятися лише тим, що в нас вже є. Ні. Ми мусимо поступати дальше, поступати крок за кроком та здобувати все більше й більше, здобувати аж до тої пори, доки не здобудемо все те, що нам правно належиться. Поле для нашої праці є досить широке. Треба тільки добре випробувати свої сили та здібности, зрозуміти себе самих та потреби української працюючої кляси.

В нас часом трапляється й таке: товариш, чи товаришка працювали якийсь час в орґанізації, а відтак "охололи". Кажуть, що вони вже досить зробили для робітничої справи і з того нема нічого. Хто так каже, той помиляється. Кожна добра робота приносить добрі наслідки, хоч можливо й не дуже замітні. Також не можна говорити, що "я вже досить віддав для робітничої справи". Поправді сказати, то всі члени орґанізації віддають багато для робітничої справи, але цего не досить. Наші товариші і товаришки в Европі мучаться по тюрмах для робітничої справи, віддають життя за неї. Наша праця в порівнанню з працею наших товаришів в Европі ще не велика.

Й тому нам не треба падати на дусі, не треба тратити надію навіть тоді, коли часом ми можемо потерпіти якісь невдачі в наших намічених плянах.

В нас кожна справа, кожна подія, кожна хоч-би навіть найменша праця в орґанізації може бути нам вияснена і представлена лише тоді, коли ми будемо дійсно свідомі своїх завдань і обовязків, коли все для нашої орґанізації будемо виконувати зі свідомістю і щирістю. Свідомість ми мусимо здобувати самі і своїми власними силами.

Місяць травень вже не дуже далеко. Наші курсанти розїдуться по всіх відділах наших орґанізацій й ми надіємося продовжати нашу орґанізаційну працю з новими нашими силами. Курсанти будуть передавати нам те, що самі здобули, загріють нас, порадять і вкажуть дальші пляни, як треба поступати. Треба нам бути приготованими та використати те, на що ми стільки доложили труду і гроша.

Маємо надію, що наші товариші курсанти та товаришки курсантки зрозуміють свої завдання й при нашій помочі кинуться в неорані ще степи та оброблять їх так, що в скорім часі працюючі зможуть зібрати з них гарні овочі.

Синьоодеголець.

10,000 ДОЛАРІВ.

(Малий фейлетон.)

Як усе просто...

Були (і є!) трупи, були тортури, були вязниці, були зойки, і багато багато було робітничо-селянської крови пролятої за український університет у Галичині...

І от...

Повернувся з аґентів німецького ґенерального штабу і з радників берлінського посольства УНР високоповажаний пан доктор Роман Смаль-Стоцький, — сюди туди повернувся, — і вже на обрієві виснаженої Галичини Східної вирисовується контур академічної школи польського міністерства освіти з викладовою **руською** мовою!

Уже преса містить телеґраму з Варшави, що на четверте січня року божого 1926-го скликає польський міністер "освіти народньої" спеціяльну нараду в справі орґанізації такої школи.

І що найважніше (о, галицька інтеліґенціє!) в нараді тій мають брати участь високоповажані професори українські — Олександер Колесса, Станислав Дністрянський, Стефан Рудницький, В. Верґановський, Г. Свєнціцький і Роман Смаль-Стоцький.

І що за причина, що так завзято завзялися високоповажані професори українські будувати рідну школу в Галичині, вимучену на кошти й заходами ясновельможного уряду Ржечи Посполітої Польської?

По десять тисяч доларів обіцяє вельможний і демократичний уряд польський кожному високоповажаному професорові українському — платню за час їхньої відсутности з українських катедр од часу розвалу Австро-Угорської монархії...

Були (і є!) трупи, були тортури, були...

І от бачите: як просто!

І як... дорого....!

По 10,000 доларів! Аж!

А ми знаємо, що колись один уряд заплатив одному "професорові" всього тільки 30 срібняків... і той погодився...

Це — як на теперішній курс польського злотого — буде не більше, як може злотих із якунебудь сотняру...

А 10,000 доларів?!

Дорого! О, дорого!

Остап Вишня.

ПІД УВАГУ АМАТОРАМ ДРАМГУРТКА У ВІННІПЕҐУ.

Цим подаємо до відома всім аматорам Драмгуртка при Укр. Роб. Домі в Вінніпеґу, що ґенеральна проба драми

"МАРІЙКА"

відбудеться в пятницю 29. січня точно в 8-ій годині вечером на сцені Укр. Роб. Дому. Всі аматори з ролями і до гуртових сцен обовязково повинні прийти на час.

Керрада.